

Латеритни боксити

Монографията на известните автори Бардоши и Алева „*Lateritic Bauxites*“ (G. Bardosy, G. J. J. Aleva, Budapest Akademiai Kiadó, Budapest 1990. 624 p) е публикувана под № 27 от поредицата „*Developments in Economic Geology*“, Elsevier. Тя всъщност е логична втора част на познатата на българските геолози монография на Бардоши и „*Карстовые бокситы*“ Москва, Мир, 1981. 454 с.). Изтъкнатият унгарски специалист по бокситите Бардоши е посетил значителна част от латеритните и карстовите находища на тези минерални суровини в света, включително и малките бокситови тела край с. Парамун, Грънско. Личните впечатления на авторите от характерни находища с различен генетичен тип, както и прецизното познаване на литературата в тази област допринасят много за високото качество на разглеждания труд и са негови неоспорими достойнства.

Книгата третира латеритните боксити от гледна точка на тяхното разпространение, произход, геоложки особености, експлоатация и приложение. Материалът в нея е структуриран по следния начин: „Въведение“, „Дефиниции“, „Латерити и латеритно изветряне“, „Класификация на бокситовите находища“, „Главни особености на латеритнобокситовите находища“, „Произход на латеритнобокситовите находища“, „Систематично описание на избрани латеритнобокситови находища“, „Бокситите като алуминиева руда“, „Заклучение“, „Тълковен речник“ и „Литература“. В три приложения са дадени списъци на цитираните автори, на находищата и на използваните термини. Библиографията не е изчерпателна, както отбелязват и авторите, защото тя не обхваща многобройните публикации по темата, а се ограничава само с цитираната литература. Независимо от това в нея читателят може да намери данни за най-съществени

публикации по тези въпроси. Монографията е богато илюстрирана с карти, схеми, геоложки профили, литоложки колонки, фотоси на образци, разкрития и карьерни изработки, като някои от приложенията са цветни.

„*Lateritic Bauxites*“ е книга, в която много сполучливо е систематизирана богатата информация от разнообразни данни за този генетичен тип боксити. Теоретичните въпроси са разглеждани в разделите „Латерити и латеритно изветряне“, „Главни особености на латеритнобокситовите находища“ и „Произход на латеритнобокситовите находища“. Включени са различни аспекти на процесите на латеритно изветряне и на супергенните изменения на скалите в по-широки рамки. Позицията на авторитетните унгарски учени по отношение на разнорасично употребяваната терминология в литературата за бокситите е отразена на много места в книгата, като по този начин се внася яснота в смисъла и обхвата на съответните термини. Разделите „Систематично описание на избрани латеритнобокситови находища“ и „Бокситите като алуминиева руда“ съдържат изобилни геоложки данни за големите промишлени находища в света и тяхната експлоатация.

Като обобщават висококомпетентно съвременните данни от научните изследвания и практическото използване на латеритните боксити, авторите поднасят на геоложката общественост един модерен и ценен труд, който запълва съществена празнина в специалната литература. Със своите качества, богато и разнообразно съдържание монографията на Бардоши и Алева представлява определен интерес за твърде широк кръг от геолози.

Т. Тодорова